

Zoeterwoude: hotspot voor bijen

Groene Cirkel Bijenlandschap werkt aan bloemrijk netwerk

Zoeterwoude en vijftien andere gemeenten werken vanuit Groene Cirkel Bijenlandschap samen aan een bij-vriendelijk landschap. En dat werkt! In de eerste drie jaar steeg het aantal soorten met 34%.

Ook bedrijven, natuur- en maatschappelijke organisaties, agrariërs, provincie en de wetenschap helpen mee om het netwerk van bloemrijke bermen, oevers, terreinen, parken en tuinen te vergroten. Heineken en het bedrijventerrein Grote Polder zijn in Zoeterwoude echte bijen hotspots! Ook het westelijke deel van de Elfenbaan is succesvol. Na de natuurvriendelijke herinrichting groeide in 2021 het aantal bijensoorten van zeven naar zeventien. Dit belooft wat voor de toekomst!

Bloemrijke bermen

De gemeente zorgt voor bloemrijke bermen en maait nog maar twee keer per jaar, na de bloei. Zo kunnen de planten zichzelf uitzaaien voor de volgende bloeiperiode.

Dit beeld is misschien even wennen, maar in gladgeschoren gazons kunnen insecten nu eenmaal niet overleven.

Word ook een bloemrijke schakel

Tuinen en balkons zijn belangrijke schakels voor het bloemennetwerk. Ruim de helft van bebouwde gebieden is in gebruik bij particulieren. Daarmee kunnen we het netwerk dus echt vergroten. Help Groene Cirkel Bijenlandschap en vergroen dit voorjaar (een deel van) je tuin, balkon of bedrijfsgrond.

Deze krant staat boordevol tips en adviezen waarmee je direct aan de slag kunt om ook jouw tuin, balkon of bedrijfsgrond groener en aantrekkelijker te maken.

RREW-actie: Doe jij al mee?

De gemeente helpt met energie besparen en geeft tijdelijk 75 euro aan energiebesparende maatregelen cadeau. Of kies voor gratis energiebesparende producten via duurzaambouwloket.nl/rrew-zoeterwoude.

Actie óók voor huurders!

Huur je een woning? Ook dan kun je meedoen! De actie loopt nog tot en met 31 juli 2022. Bijna 500 inwoners gingen je al voor, maar er is nog budget beschikbaar. Wacht dus niet te lang: op=op.

Duurzaam Bouwloket

Op duurzaambouwloket.nl vind je meer informatie over deze actie. Ook vind je hier informatie over maatregelen, stappenplannen en een overzicht van subsidies en regelingen die er zijn om je huis of appartementengebouw te verduurzamen.

(H)eerlijke en Duurzame Lentemarkt Zoeterwoude

We zien je graag!

**Zaterdag 7 mei 2022
10.30 - 15.00 uur
Dorpsplein**

**Halfverharding
minder water-
overlast P5**

**Uitbreiding
elektriciteits-
netwerk P6**

**Maak zelf
een insecten-
hotel P12**

**Win kaartjes
voor de
Floriade! P10**

**62 zakken met
zwerfafval
verzameld P3**

**Inductiekoken:
Veiliger en
gezonder P8**

Bermmaaisel afvalstof wordt grondstof

Deze GOED-krant is gedrukt op voorBIJ-papier, gemaakt van onder andere bloemrijk bermmaaisel. Dit is duurzamer omdat het maaisel wordt gebruikt als grondstof. Normaal gesproken wordt bermmaaisel als afval afgevoerd en verbrand.

Het is ook beter voor de biodiversiteit. Groene Cirkel Bijenlandschap zorgt met de bloemrijke bermen voor een bijvriendelijke omgeving. Dit werkt, want na drie jaar is het aantal bijensoorten in de regio met 34% toegenomen.

Voordelen voorBIJ papier

- Lokaal geproduceerd
- Gerecyclede papiervezels
- Bespaart CO₂
- Biodiversiteit

Colofon

Uitgave gemeente Zoeterwoude
Nr 3, mei 2022

Contactgegevens

info@zoeterwoudegaatgoed.nl
(071) 580 6300
Postbus 34
2380 AA Zoeterwoude
zoeterwoudegaatgoed.nl

Eindredactie

Anoesjka Bekker

Vormgeving

Joyce Meijer

Fotografie

Monica Stuuroop

Drukwerk

Drukkerij Holland BV
De GOED-krant wordt gedrukt
op voorBIJ® papier

gemeente
Zoeterwoude

Energiek en GOED Zoeterwoude

Donderdag 7 april startte Energiek Zoeterwoude. Een initiatief met en van inwoners, ondernemers en organisaties om vitaal en energiek te leven in Zoeterwoude. Voor iedereen die gezonder wil leven in onze gemeente. En dat is ook GOED.

Waarom is dat dan GOED? Omdat GOED ons helpt bij het maken van de juiste keuzes op het gebied van energie en natuur. Dat is goed voor onze portemonnee, onze directe leefomgeving, voor ons dorp en het klimaat op aarde. Zoeterwoude biedt zo veel mogelijkheden voor een gezonde leefstijl.

Gezonde leefstijl

Daar hebben we het al. Een gezonde leefstijl. Dat is waar het bij Energiek Zoeterwoude ook om gaat. Een goede gezondheid draait niet alleen

om lichamelijk gezond zijn. Het gaat juist ook om het hebben van sociale contacten, sporten en bewegen. Volgende afwisseling tussen stress en ontspanning. En ook over gezonde voeding en een gezonde en uitdagende leefomgeving.

Vitaal ouder worden

Laten dit nu juist zaken zijn waar wij zelf veel invloed op hebben. En dat is mooi want de kans om gezond ouder te worden wordt voor 80% bepaald door onze leefstijl en leefomgeving. Verschillende onderzoeken uit de hele wereld laten duidelijk zien dat een gezonde leefstijl ons kan helpen om vitaal ouder te worden. Energiek Zoeterwoude laat zien wat een gezonde leefstijl inhoudt. En hoe we er zelf invulling aan kunnen geven. Op de website energiekzoeterwoude.nl leest u hoe u dat kunt doen.

Een gezonde en uitdagende leefomgeving vraagt om veel 'GOED' doen: levend groen, steen eruit - groen erin, schone lucht, de GOED-moestuin. Een groene leefomgeving maakt het leven zo veel prettiger en zorgt voor meer levensgeluk.

Ik wens ons allemaal een Energiek en GOED Zoeterwoude!

Fred van Trigt,

Burgemeester
en portefeuillehouder gezondheid

Zonnepanelen langs de snelweg Opwek van Energie op Rijksvastgoed

Het ministerie van EZK onderzoekt langs welke rijkswegen duurzame energie kan worden opgewekt. Dit heet programma Opwek van Energie op Rijksvastgoed (OER). RES-regio's konden daarvoor zoekgebieden aanmelden.

Regio Holland Rijnland, waar gemeente Zoeterwoude onderdeel van is, heeft zoek-

gebieden aangemeld langs de N11 en A4. Het gaat om bermen die eigendom zijn van Rijkswaterstaat. Het ministerie gaat nu verkennen of het mogelijk en rendabel is om daar zonneparken aan te leggen. Dit sluit aan bij het standpunt van Zoeterwoude om geen zonneparken aan te leggen op agrarische gronden maar wel te streven naar een balans tussen zonne- en windenergie.

62 zakken zwerfafval opgeruimd

Zaterdag 19 maart jl. was een geslaagde dag voor Connie en Kitty van Samen Gezond Zoeterwoude, en de vele vrijwilligers die meehielpen zwerfafval in Zoeterwoude op te ruimen. Met dank aan alle inwoners, Scouting, Bernardusschool, Plastic Police en de gemeente, die voor voldoende prikkers zorgde en de vuilophaaldienst regelde.

Connie en Kitty, het Zwerfafvalteam van Samen Gezond Zoeterwoude, vertellen hoe zij het opruimen van zwerfafval ervaren. 'Als je begint lijkt de hoeveelheid zwerfafval wel mee te vallen, maar als je eenmaal bezig bent, dan zie je steeds meer. Ook op plekken waar je dat eigenlijk niet verwacht, zoals speelplaatsen.' Na afloop geeft Kitty het resultaat: 'Met 62 zakken vuil is Zoeterwoude weer schoon. Het zijn er minder dan vorige keren, terwijl we met meer mensen meer wijken hebben opgeruimd. Opvallend was dat Grote Polderpad / Elfenbaan en Blauwmutsenpad erg waren vervuild.'

Meer informatie:

samengezondzoeterwoude.nl

Agenda

7 mei

Lentemarkt

(H)eerlijk en Duurzaam

10.30 - 15.00 uur

Dorpsplein Zoeterwoude

t/m 15 mei

10e editie Nationale vogelweek

Loop deze week de mooiste vogelexcursies onder deskundige begeleiding.

mijnvogelweek.nl

21 mei

Informatiemarkt Zuidhof

10.00 - 12.00 uur

Buurtgerichte Aanpak Zuidhof

met informatiemarkt.

Speeltuintje Zuidhof,

hoek Zuidbuurtseweg

t/m 31 mei

Winactie kaartjes Floriade

15 mei - 15 september

Oevercheck Naturalis

20 t/m 27 mei

Bijenchallenge Naturalis

t/m 31 juli

RREW-actie

t/m 9 oktober

Floriade Expo

Almere

De wilde bij in Nederland

Nederland kent bijna 360 soorten wilde bijen waaronder 29 hommels. Hommels leven in kolonies, maar andere wilde bijen niet, zij leven alleenstaand. Het grootste deel, 70%, nestelt in de grond, zoals de zandbij. Andere soorten gebruiken dood hout of holle stengels. Er zijn zelfs drie soorten die een leeg slakkenhuis als nest gebruiken.

Stuifmeeltransport

De bijen voeden hun larven met stuifmeel. Om het stuifmeel te kunnen vervoeren, hebben bijen vertakte haren. Bijen vervoeren het stuifmeel op verschillende ma-

nieren. Sommige verzamelen het op hun pootjes, dat herken je aan de gele stuifmeelklompjes. Andere soorten gebruiken hun buik. Dit heet een buikschuier. Maskerbijen, kleine zwarte bijtjes met een masker, hebben een krop waarin ze het stuifmeel verzamelen. En dan zijn er ook nog soorten die helemaal geen stuifmeel hoeven te verzamelen, zij leggen hun eitjes in het nest van een andere soort. Die noemen we de Koekoeksbijen.

Helft wilde bijensoorten wordt bedreigd

Meer dan de helft van het aantal soorten wilde bijen is bedreigd en loopt het risico te verdwijnen. De belangrijkste oorzaken zijn het gebrek aan bloemen in onze tuinen en landschap en het gebruik van bestrijdingsmiddelen.

De honingbij
noemen we geen
wilde bij, maar
zien we meer
als een soort
huisdier.

Doe mee met de 'bijenchallenge'

Wint jouw wijk met de meeste bijen?

Van 20 t/m 27 mei organiseren we samen met Naturalis een wijkgerichte bijenchallenge. Een wedstrijd tussen wijken in Zoeterwoude, Leiden, Leiderdorp, Voorschoten en Oegstgeest. In welke wijk worden de meeste bijen geteld?

Start challenge: Eendenkooi Leiden

De challenge start op de avond van 20 mei met een bijeenkomst in de Eendenkooi. Eén van de sprekers is Koos Biesmeijer,

een autoriteit op het gebied van bijen. Een week lang worden jullie uitgedaagd om bijen te tellen met behulp van een app op je smartphone, met bonuspunten voor speciale soorten. De winnaar wordt op meerdere plekken bekend gemaakt, zoals de GOED-site van Zoeterwoude.

De telgegevens worden gebruikt om de bijen beter te kunnen beschermen. Aanmelden kan op naturalis.nl.

Naturalis zoekt hulp

Tussen 15 mei en 15 september brengt Naturalis de planten die langs oevers groeien in beeld. Zo krijgen we een goed overzicht welke oevers het goed doen en waar nog beter beheer nodig is. Naturalis zoekt mensen die willen helpen de oevervegetatie in hun omgeving in beeld te brengen.

Natuurvriendelijke oevers

Zoeterwoude heeft en werkt aan natuurvriendelijke oevers. Bijvoorbeeld langs het Hellepad en het Barrepad. Natuurvriendelijke oevers houden (oppervlakte)water tegen, maar zijn ook beter voor planten en dieren. Een oever wordt natuurvriendelijker als meer planten en dieren er een plekje kunnen vinden. Dat is goed voor de waterkwaliteit en ook nog eens mooi om naar te kijken!

Workshops en oevercheck

Je hoeft geen bioloog te zijn om Naturalis te helpen. In mei, juni en augustus organiseert Naturalis speciale workshops langs oevers. Ook zijn er 23 foto's om oeverplanten te herkennen, filmpjes en quizen om het leuker en makkelijker te maken. De plek voor de oevercheck kies je zelf en kost ongeveer 10 tot 15 minuten.

Meer informatie:
mijnoverplanten.nl

Aanmelden:
oeverplanten@gmail.com

Check het met de tuin-app

Is jouw tuin al voorbereid op het nieuwe klimaat? Draagt je tuin bij aan een gezonde leefomgeving? Met de Nationale tuincheck-app krijg je snel inzicht en ontvang je gratis tips!

De waterdoorlatende tuin

Om meerdere redenen wordt vaak gekozen voor verharding in de tuin. Hoewel groen voor de biodiversiteit, bodem en voorkomen van wateroverlast het beste is, ontkom je vaak niet aan ook een stukje verharding voor paden, terras en oprit.

Doordat water in dicht betegelde tuinen niet op natuurlijke wijze in de bodem kan zakken, kan bij hevige regenbuien wateroverlast ontstaan. Het riool kan het vele water ineens niet snel genoeg afvoeren, waardoor straten en tuinen onderlopen. Ook wordt hierdoor het schaarse grondwater niet met regenwater aangevuld.

'Met simpele maatregelen minder kans op wateroverlast en verdroging van de grond'

Maak je tuin 'waterklaar'

Met een paar simpele maatregelen kun je je tuin 'waterklaar' maken. Verhard bij voorkeur niet meer dan 40% van je tuin en gebruik waterpasserende verharding. Zo kan het regenwater dat hierop valt, alsnog wegzakken in de grond. Alleen bij flinke piekbuien duurt het soms nog wat langer voordat het water wegzakt. Maar dat levert normaal gesproken geen problemen op.

Grasbetontegels

Er komen steeds meer en mooiere oplossingen voor waterpasserende verharding.

De Margrietstraat en Duizendbladhof in Zoeterwoude zijn hier mooie voorbeelden van. Gras groeit makkelijk door de open roosters. Binnenkort volgt een andere variant in de Zonnegaarde en Ambachtsheerenweg. Dit groen zorgt er ook voor dat het steen minder heet wordt, waardoor hittestress afneemt.

Tegels met brede voeg en stapstenen

Door je huidige tegels opnieuw te leggen, maar dit keer met bredere voegen, maak je je tuin zonder extra kosten 'waterklaar'. Onkruid voorkom je door de voegen te vul-

len met fijn grind of split. Of plant siermos, kruiprijm of vetplantjes in de voegen voor nog minder onderhoud.

Grind, houtsnippers en hout

Leg paden aan met grind of houtsnippers. In plaats van tegels kun je ook een houten terras (vlonder) aanleggen. Hout blijft in de zomer ook een stuk koeler en werkt dus ook goed om hittestress tegen te gaan.

Meer weten of direct aan de slag?

Kijk op zoeterwoudegaatgoed.nl

→ 7 GOED-tips

Voor een klimaatbestendige, onderhoudsarme tuin

1. Verhard maximaal 40% van je tuin
2. Kies voor halfverharding zoals grind, split of poreuze tegels
3. Kies voor vaste planten die van nature in ons land voorkomen, die doen het goed in ons klimaat
4. Geef onkruid geen kans, plant ook bodembedekkers
5. Plant enkele siergrassen voor een aantrekkelijke wintertuin
6. Kies voor een groene erfafscheiding
7. Laat bladeren en stengels liggen in de winter; dat scheelt onderhoud en biedt dieren nestel- en voedselplekken

Werk aan de winkel

Uitbreiding elektriciteitsnet noodzakelijk

Nederland heeft het betrouwbaarste elektriciteitsnetwerk van de wereld. Nu hoor je steeds vaker dat velden met zonnepanelen niet aangesloten kunnen worden op het elektriciteitsnet. Of dat grote bedrijven, en soms zelfs woonwijken of verzorgingstehuizen, geen stroom krijgen geleverd. Hoe komt dat? Hoe groot is dat probleem? En wat doen we eraan?

'Zonnepanelen? Je kunt het netwerk ontlasten door te wassen als de zon schijnt'

Het gaat om twee onderwerpen: het opwekken van elektriciteit en de vraag naar elektriciteit. Van oudsher wekken we elektriciteit vooral op met grote kolen- en gascentrales. Vanaf een paar centrale plekken verspreiden dikke kabels zich over land. Hoe verder van de centrale af, hoe dunner de kabel wordt. In gebieden met weinig bebouwing liggen weinig kabels.

Opwek duurzame energie versnipperd

Duurzaam elektriciteit opwekken doen we met veel zonnepanelen en windturbines. Die staan niet zoals die grote centrales op een paar plekken, maar verspreid door het hele land. Juist op plekken met weinig be-

bouwing is ruimte voor zonnepanelen en windturbines. Netbeheerder Liander en de gemeenten in de regio maken daarover afspraken. Waar is nog ruimte op het net en kunnen we als eerste aan de slag? En op welke plekken is er minder ruimte en moeten we plannen maken voor de toekomst?

Uitbreiden knooppunten elektriciteitsnet

Ook de vraag naar elektriciteit groeit. We gebruiken thuis steeds meer elektrische apparaten, kopen vaker een elektrische auto of verwarmen ons huis zonder aardgas. Ook bedrijven en ondernemers maken grote stappen om hun processen te verduurzamen en vervangen fossiele brandstoffen voor groene stroom. Voor die toenemende vraag is uitbreiding van elektriciteitsnetten nodig.

Onderstations

Voor die enorme groeiende vraag naar elektriciteit gaat Liander de komende jaren veel investeren in het netwerk. Een belangrijk onderdeel is het vergroten en uitbreiden van de 'knooppunten' in het elektriciteitsnet: zogenaamde onderstations. Dat zijn de plekken waar de stroom van de hoogspanningsmasten naar het regionale en lokale net gaat. Het onderstation voor Zoeterwoude-Rijndijk staat bijvoorbeeld op het terrein van Heineken. Deze wordt uitgebreid. Ook moet er een groot onderstation worden bijgebouwd in het gebied tussen Leiden en Alphen aan den Rijn. In de vorige GOED-krant heb je al kunnen lezen dat we daarvoor naar een geschikte locatie zoeken. Zodra die is gevonden, starten we zo snel mogelijk met het besluit- en bouwproces.

Wat betekent dit voor jou?

Doordat we allemaal meer stroom verbruiken en opwekken, moet Liander de netwerken de komende jaren fors aanpassen. Hierdoor zijn er langere doorlooptijden voor het verzwaren van netten en het maken van nieuwe aansluitingen. Op dit moment kan de doorlooptijd voor aansluiting voor een nieuw bedrijf of uitbreiding door een bestaand bedrijf, oplopen tot twee jaar of langer.

Duurzame energie opwekken als bewoner

Als je zelf een hoeveelheid duurzame elektriciteit wilt opwekken dat gelijk is aan je verbruik, bijvoorbeeld met zonnepanelen, dan heb je geen last van krapte op het netwerk. Integendeel, als je de hoeveelheid energie die je opwekt ook gelijk gebruikt, ontlast je zelfs het netwerk. Bijvoorbeeld door te wassen als de zon schijnt.

Ondernemer? Laat je niet verrassen!

Heb je plannen voor een nieuw bedrijf of wil je uitbreiden en heb je daarvoor meer stroom nodig? Voorkom onaangename verrassingen en informeer bij Liander naar de actuele doorlooptijden. Zij geven ook aan hoeveel ruimte er nog is, als je als ondernemer meer wilt opwekken dan je gebruikt.

Energie opwekken verplicht bij woningrenovatie

Sinds 1 februari 2022 zijn woningeigenaren die hun woning renoveren verplicht om energie op te wekken, met bijvoorbeeld zonnepanelen of een warmtepomp. Dit geldt voor 'ingrijpende renovaties' waarbij de verwarmingsinstallatie onderdeel is van de renovatie.

Deze nieuwe regel vloeit voort uit de Europese richtlijnen voor hernieuwbare energie en stelt een minimale eis aan de hoeveelheid duurzame energie die een woning moet opwekken. Een gemiddelde tussenwoning van 110 m² moet bijvoorbeeld minimaal zeven zonnepanelen plaatsten, dat is 15% van het dakoppervlak.

Waarom deze nieuwe regel?

Deze nieuwe regelgeving wordt nu in heel Nederland ingevoerd omdat deze goed aansluit op het behalen van de klimaatdoelen. In 2050 zijn alle woningen en andere gebouwen klimaatneutraal gemaakt. Dat betekent dat de gehele bebouwde omgeving in minder dan dertig jaar deze transitie ondergaat. Omdat ingrijpende renovaties gemiddeld maar eens in de dertig jaar plaatsvinden, worden hier nu extra duurzaamheidseisen aan gesteld. Renova-

tie van de woning is namelijk bij uitstek een goed moment om slimme keuzes te maken over de energievoorziening. Overigens gelden er ook eisen voor de isolatie van de gerenoveerde onderdelen.

Wat is een ingrijpende renovatie?

Bij een ingrijpende renovatie wordt minimaal 25% van de gebouwschil vernieuwd, vervangen of vergroot. De gebouwschil bestaat uit het dak, de beneden vloer en de buitenmuren. Een ingrijpende renovatie kan dus zijn het vervangen van het dak of het na-isoleren van muren. De nieuwe eis geldt alleen als de verwarmings- of koelingsinstallatie onderdeel is van de renovatie. Dit is bijvoorbeeld het geval als de cv-installatie, de radiatoren of het ventilatiesysteem worden vervangen. Deze eisen gelden ook voor nog nieuw te bouwen woningen en commerciële gebouwen.

Vacature bestuurslid

De naam zegt het al: Zon op Zoeterwoude zet zich in om in onze eigen gemeente duurzaam energie op te wekken en te leveren. Voor ons bestuur zoeken wij versterking.

Werk je graag samen met buurtgenoten, heb je interesse in duurzame energie, ben je oplossingsgericht en maak je makkelijk contact? Dan leren we je graag kennen!

Het tijdsbeslag van deze vrijwilligersfunctie is beperkt tot enkele dagdelen per maand. Het is niet nodig zelf een aandeel in de coöperatie te hebben. Een eventueel eigen netwerk is mooi meegenomen.

Interesse?

Stuur een mail naar Wim van den Dool: info@zonopzoeterwoude.nl. Wim vertelt je graag meer over de bestuurstaken.

Bewonerscoöperaties mede-eigenaar van nog te bouwen windturbines

Gebiedscoöperatie Groener Zoeterwoude is aangesloten bij het regionale Rijnland Energie. Samen onderzoeken zij mogelijke locaties voor windturbines in Zoeterwoude. Mochten de windturbines er komen, dan zetten de coöperaties zich ervoor in dat omwonenden voor minimaal 50% mede-eigenaar van de windturbines worden.

De gemeente Zoeterwoude ondersteunt het onderzoek van de twee coöperaties en Eneco of er windturbines in de Grote Polder kunnen komen. Op twee plekken in de 'oksel' van de A4 en N11 is mogelijk ruimte: langs de A4 in het verlengde van de turbines bij La Place (De Watergeuzen, aangekocht door inwoners van de regio) en langs

de N11 richting Heineken. Óf de turbines er komen, waar en hoeveel, wordt allemaal nog onderzocht.

In december waren er twee informatiebijeenkomsten over de plannen. Wie als omwonende mee wil denken, is van harte welkom, bijvoorbeeld in de klankbordgroep. Je kunt je ook inschrijven voor de nieuwsbrief.

Meer info: eneco.nl/windzoeterwoude

Elektrisch koken Het alternatief voor aardgas?

Nu koken we nog vooral op aardgas. Maar dat verandert snel. Met oplopende aardgas-prijzen kiezen we steeds meer voor een alternatief. Je kunt in principe op twee manieren elektrisch koken: inductie of keramisch. Het verschil is dat bij keramisch en aardgas het kooktoestel warm wordt en bij inductie alleen de pan. Maar er zijn meer verschillen.

Jaarlijks verbruik je voor koken op gas ongeveer 37 m³. Omgerekend bijna 100 euro per jaar*. Met elektrisch koken verbruik je gemiddeld 175 tot 225 kWh. Dat is 70 tot 85 euro per jaar*.

*de bedragen variëren afhankelijk van je energiecontract.

Inductie of keramisch?

Om te kiezen tussen inductie of keramisch, kun je verschillende afwegingen maken:

duurzaamheid, aanschaf- of verbruiks-kosten en/of veiligheid.

Een keramische kookplaat is in de aanschaf goedkoper dan een inductiekookplaat en gaat bij goed onderhoud ook langer mee, zo'n 15 tot 20 jaar. Een inductieplaat 10 tot 15 jaar. In het gebruik echter is de inductieplaat energiezuiniger en dus goedkoper. Dit scheelt ongeveer 50 kWh per jaar. Dat

is omgerekend, bij een minimale levensduur van tien jaar, ruim 300 euro. Het koken van 1 liter water op een inductieplaat gaat 40% sneller dan op een keramische plaat. Een inductieplaat is ook veiliger doordat niet de hele plaat warm wordt en doordat de plaat gelijk uitschakelt zodra je de pan weghaalt. Ook is er geen open vlam en heb je dus minder kans op brand.

Bijkomende kosten

Als je overstapt op een inductieplaat, heb je vaak kosten voor aanpassingen aan de elektriciteitsvoorziening. Verder heb je meestal nieuwe pannen nodig met een magnetische bodem.

Gezondheid

Naast de financiële afweging om over te stappen naar elektrisch koken, speelt ook je gezondheid mee. Bij de verbranding van gas komen schadelijke stoffen en fijnstof vrij. Die verslechteren de luchtkwaliteit in huis. Uit TNO-onderzoek blijkt dat bij mensen die op gas koken, de kinderen 20% meer kans op luchtwegklachten hebben.

Tot slot is er het gemak. Een inductieplaat kun je heel makkelijk schoonhouden en is tegenwoordig vaak zelfs voorzien van een afzuiging.

Scan de QR-code voor meer informatie en technische specificaties.

Daken gezocht

Het tweede zonnestroomproject Keer-weer 4 van Zon op Zoeterwoude was een groot succes (zie zonopzoeterwoude.nl). Voor het volgende zonnestroomproject is Zon op Zoeterwoude op zoek naar particulieren, bedrijven en instellingen in Zoeterwoude die hun dak beschikbaar willen stellen.

Heb je een mooi dak voor zonne-energie? Doe je er zelf niets mee? Stel je dak beschikbaar!

Info en aanmelden:
info@zonopzoeterwoude.nl

Kijk tip

Jaarnaal Zoeterwoude Duurzaam en groen

Zoeterwoude duurzaam en groen, hoe kun je dat doen? Hét centrale thema van het nieuwe, regionale jaarnaal dat 6 april startte. Met dit lokale jaarnaal, krijg je informatie over klimaatverandering, de energietransitie en verder alles dat te maken heeft met het verduurzamen in Zoeterwoude.

Wil je ook duurzaam aan de slag, maar weet je niet goed hoe? Volg dan de jaarnaals van StudioTransitie voor inspiratie en handige tips. In elke uitzending is er aandacht voor verschillende duurzame thema's. In de eerste uitzending van 6 april kreeg je bijvoorbeeld informatie over de eventuele gevolgen van de zeespiegelstijging voor een polderdorp zoals Zoeter-

woude. In een interview vertellen leerlingen van basisschool Het Avontuur hoe zij bezig zijn met hun duurzame toekomst: van afval scheiden tot fossiele brandstoffen.

Je kunt de eerste en volgende afleveringen bekijken via: zoeterwoude.tv

BuurtWarmteWijzer-App

Wat kun je er allemaal mee?

De buurtwarmtewijzer-app is een nieuwe, online-applicatie (softwareprogramma) van de gemeente voor de inwoners van Zoeterwoude-Rijndijk. Met de app krijg je advies op maat en praktische informatie over de mogelijkheden om je woning te verduurzamen.

Met de pilot ondersteunen we bewoners in het traject van woningverbetering, met als einddoel een energiezuinige en aardgas-vrije woning. De informatie in het woningdossier wordt gebruikt om maatregelen die woningen nodig hebben in kaart te brengen, om zo gepaste subsidie en inkoopacties te verzorgen.

Pilot in drie buurten

De pilot beperkt zich voor nu tot De Goe-de Herder, Rijnegom en Hoge Rijndijk Oost in Zoeterwoude-Rijndijk. Zo kunnen we de applicatie in gebruik nemen en de bewoners van ongeveer 850 woningen in dit gebied goed ondersteunen en aandacht geven bij het invullen van het woningdossier. Mogelijke uitbereiding naar de andere buurten later dit jaar wordt niet uitgesloten. Meedoen aan de pilot is uiteraard vrijwillig en zonder verplichtingen.

Digitaal woningdossier

Een belangrijk onderdeel van de BuurtWarmteWijzer-app is het woningdossier. Gemeente Zoeterwoude vraagt de particuliere eigenaren in de geselecteerde buurten om het dossier volledig in te vullen. De gemeente zet vrijwilligers en partners in om waar nodig, bewoners te helpen bij het invullen. Hoe en wanneer je deze hulp kunt aanvragen, plaatsen we op een later moment op de online-projectpagina zoeterwoudegaatgoed.nl/vangaslos.

Start met uitnodigingsbrief

Ben je bewoner van een van de geselecteerde buurten? Dan krijg je een uitnodiging via de post om je aan te melden. In de brief krijg je naast instructies ook een code die uniek is voor je woning. Zo weet het systeem precies om welke woning het gaat en zie je, nadat je je account hebt aangemaakt, informatie die al bekend is over je woning. Je kunt dit controleren en waar nodig aanpassen.

Het digitale woningdossier: de basis voor subsidie en woningverbeteringen

Denk mee! Werkgroep Rijndijk

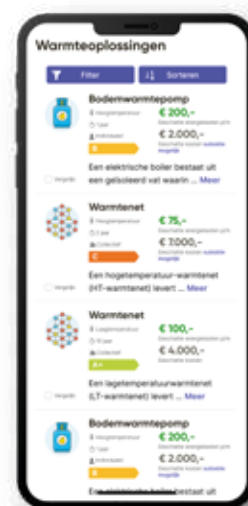
Vind je het leuk om mee te denken over de duurzame warmtevoorziening van de wijk Rijndijk? Meld je dan nu aan voor de werkgroep Rijndijk Van Gas Los.

Deze toekomstige warmtevoorziening gebruikt natuurlijk geen aardgas meer en moet net zoveel wooncomfort bieden als de huidige voorziening. De overstap kan op veel verschillende manieren. Het is

belangrijk dat we een keuze maken waar de wijkbewoners, de gemeente en overige betrokken partijen blij van worden.

Om dit voor elkaar te krijgen ontmoeten de wijkbewoners en de gemeente elkaar elke vier weken om de plannen door te nemen. Doe je ook mee?

Meld je aan per email: info@zoeterwoudegaatgoed.nl

Met de app direct persoonlijk inzicht in kosten, opbrengsten en mogelijkheden

Wereldwinkel Zoeterwoude

(H)eerlijk en duurzaam!

In 1988 startte een groepje vrijwilligers vanuit een woonhuis met de verkoop van fair trade koffie. 27 jaar geleden werd het pand aan de Dorpsstraat beschikbaar gesteld en grondig verbouwd tot Wereldwinkel Zoeterwoude. 'Met de Wereldwinkel willen we eerlijke handel en duurzaamheid promoten', vertelt Ingrid, die samen met Ria en Marijke enthousiast vrijwilliger is.

'Steeds vaker sluiten Wereldwinkels in omringende gemeenten hun deuren vanwege (te) hoge huren. Dankzij de goede samenwerking met de gemeente en de kerk hebben wij daar gelukkig geen last van. Beide vragen een lage huur. Met de winkelopening kunnen we zelfs iets extra's doen.'

Jaarlijkse ondersteuning goede doelen

'Een deel van de opbrengst gaat naar goede doelen. Bijvoorbeeld Oikocredit waarmee kleine ondernemers in armere landen zelf aan hun toekomst kunnen bouwen. Dit jaar sponsoren we Stichting Simbolica en kunnen 40 kinderen in Guatemala een jaar lang naar school. Allemaal dankzij de mensen die bij ons kopen, een trouwe groep klanten waar we heel blij mee zijn. Regelmatig komen er nieuwe mensen bin-

nen, op zoek naar een origineel cadeau. Ook verkopen we met succes fair trade kerstpakketten aan lokale ondernemers.'

25-jarig jubileum

De Wereldwinkel heeft acht werkgroepen en draait volledig op vrijwilligers. 'Een leuke club,' zeggen Ria, Ingrid en Marijke volmondig. 'We hebben het heel gezellig met elkaar. Dit jaar is bijzonder vanwege ons 25-jarig bestaan. Eigenlijk bestaat de winkel 25 + 2 jaar, maar door de pandemie vieren we het jubileum pas dit jaar.'

Van links naar rechts Marijke Zekveld, Ria van Leeuwen en Ingrid Windmeijer

5e editie Lentemarkt

Ingrid vertelt hoe de lentemarkt is ontstaan. 'De gemeente vroeg om initiatieven om het Dorpsplein levendiger te maken. Zo ontstond bij ons het idee voor een lentemarkt. We zijn klein begonnen maar al snel uitgegroeid tot een hele gezellige markt met thema's fair trade, duurzaam wonen en ecologie. Je kunt er (h)eerlijke streekproducten en plantjes kopen, duurzame inspiratie opdoen en genieten van een hapje en een drankje, kortom een gezellige voorjaarsactiviteit.'

Win kaartjes voor de Floriade

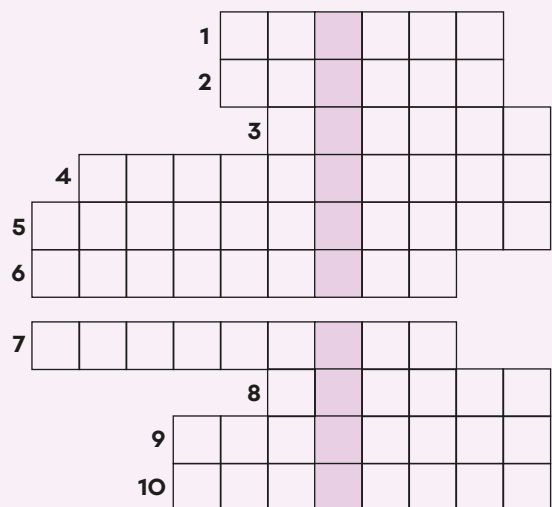
Om de lente te vieren, geven we 2 toegangskaartjes cadeau! Alle antwoorden kun je in deze krant vinden. Zet de antwoorden in de vakjes en de oplossing verschijnt verticaal in het paarse vak. Onder de goede inzendingen met het origineelste en creatiefste antwoord op vraag 11, verloten we twee kaarten.

1. Vul aan: meer groen, minder!
2. Waarmee draagt de gemeente bij aan het bijenlandschap?
3. 29 soorten van deze wilde bij leven in Nederland.
4. Welke bij legt haar eitjes in nesten van andere soorten?
5. Drie bijensoorten nestelen hierin.
6. Waarmee voeden bij hun larven?
7. Wat is bermmaaisel voor voorBIJ papier?
8. Dit zijn belangrijke schakels voor het bloemennetwerk
9. Welke bij noemen we ook wel een huisdier?
10. Het lieveheersbeestje overwintert graag in holle

Extra bonusvraag:

11. Wat zou jij voor bijen en andere bestuivers willen doen?

Mail je antwoord vóór 1 juni '22 naar: info@zoeterwoudegaatgoed.nl

Lentemarkt (H)eerlijk en Duurzaam

Zaterdag 7 mei
10.30-15.00 uur

Na twee jaar afwezigheid is het weer zo ver: voor de vijfde keer organiseert de Wereldwinkel Zoeterwoude de lentemarkt (H)eerlijk en Duurzaam. Met de lentemarkt sluit de Wereldwinkel haar jubileummaand af. De winnaars van de kleurplatenwedstrijd op scholen worden bekend gemaakt en er is de prijsuitreiking van de loterij.

Onderstaande deelnemers zijn op het moment van drukken van deze krant bekend:

De Wereldwinkel

Het is bijna moederdag! Bij de stand van de Wereldwinkel vind je een origineel of lekker cadeautje om je moeder te verrassen!

Gemeente Zoeterwoude

Hoe maken we Zoeterwoude nóg groener en duurzamer? Wat zijn de uitdagingen van de energietransitie? Wat doet de gemeente? Medewerkers van de gemeente vertellen je het!

Groener Zoeterwoude en Rijnland Energie

Ga in gesprek met vrijwilligers over groene energie, duurzame voedselproductie en duurzaam verwarmen van woningen. Ze informeren je graag over de mogelijkheden ook te profiteren van lokaal geproduceerde energie. Wil je meer weten over het onderzoek naar meer windmolens in de kom van de A4 en N11? Stel je vragen aan de aanwezige initiatiefnemers.

Schijnt het zonnetje? Dan is de ijskraam er zeker bij!

Imker Eelco Kelders

Eelco is aanwezig en vertelt je alles over het houden van bijen.

Homemade taarten en handgemaakte bonbons

Vind je bij
Emma Lekkerkerk
en Bonbonvivant

Kaasboerderij Van Veen

Sjaak en Karin van Veen verkopen hun ambachtelijke, met liefde gemaakte kazen uit Zoeterwoude.

Actueel en volledig programma
zoeterwoudegaatgoed.nl

Hoe heet deze vlinder? Met deze app zo gevonden!

Je waarneming wordt opgeslagen in de grootste natuurdatabank. Zo help je de kennis van de Nederlandse natuur en biodiversiteit te vergroten.

Download de app!

Maak je eigen insectenhotel

Vlinders, bijen, kevertjes en andere kleine insecten maken graag gebruik van insectenhôtels. Om te overwinteren, te schuilen of om hun eitjes in te leggen. In elk tuincentrum vind je insectenhôtels in allerlei soorten en maten. Maar...., zelf maken is natuurlijk veel leuker!

Voordat je begint....

Verschillende insecten nestelen in verschillende soorten materialen. Lieveheersbeestjes en kevertjes overwinteren graag in holle stengels. De metselbij legt haar eitjes en wat voedsel in een holle stengel en metselt de opening dicht. Zo is haar larve beschermd tegen indringers. Vlinders gebruiken kieren en gleuven om te schuilen. Gebruik dus verschillende soorten materialen om verschillende insecten een schuilplek te geven.

Wat heb je nodig?

- Houten kistje met minimaal 2 vakken, bijvoorbeeld een wijnkistje.
- Fijn gaas, net wat groter dan het kistje.
- Vulmateriaal: holle stengels, houten stokjes, dennenappels, stro, houtwol, hout, steentjes, bladeren.... Trek er op uit, in de natuur vind je genoeg!
- Snoeischaar, kniptang en een boormachine met schroefjes en een haak.
- Een handige papa of mama om je te helpen.

Aan de slag!

- 1 Vul je kistje met verschillende materialen. Knip met een snoeischaar holle stengels op gelijke lengte en stapel ze van onderaf op elkaar. Je kunt ook in een houtblokje diepe gaten boren in plaats van stengels te gebruiken.
- 2 Als het kistje goed is gevuld, span je het fijne gaas erover zodat je vulling er niet uit kan vallen. Zet het aan de zijkanten vast met kleine schroefjes.
- 3 Bevestig aan de achterzijde een haak en hang je hotel aan een muur of bevestig het aan een paal op ongeveer 1 meter vanaf de grond. Kies bij voorkeur een rustig plekje in de zon of halfschaduw.

TIP Bevestig meer kistjes aan elkaar voor een groter insectenhotel.

